RAN-18011304010100001

RAN-1801130401010001

M. A. (Sem. - I) Examination October - 2023

Sanskrit : Paper - I (CCT-01 Core Course)

संस्कृतललितसाहित्यम् – महाकाव्यम्

(नैषधीयचरितम् – सर्गः – १, महाकविश्रीहर्षविरचितम्)

Time: 2 Hours] **[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions

(૧) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **M. A. (Sem. - I)**

Name of the Subject :

☛ **Sanskrit : Paper - I (CCT-01 Core Course) - संस्कृतललितसाहित्यम् – महाकाव्यम् (नैषधीयचरितम् – सर्गः – १, महाकविश्रीहर्षविरचितम्)**

Subject Code No.: **1801130401010001**

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. ૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ) **૧૦**

૧. શ્રીહર્ષના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.

૨. શ્રીકૃષ્ણનો પુત્ર કોનો અવતાર હતો?

૩. નૈષધચરિતનો પ્રારંભ કેવી રીતે થાય છે? અને નૈષધચરિતનો મુખ્ય રસ જણાવો.

૪. નળના પ્રતાપ અને યશ આગળ કોણ નિરર્થક બને છે?

૫. શ્રીહર્ષે નૈષધચરિતના પ્રત્યેક સર્ગના અંતમાં કઈ માહિતી આપી છે?

૬. નૈષધચરિતમાં કેટલી નિધિઓનો ઉલ્લેખ છે?

૭. ચંદ્રના કલંક બાબતે કવિ શું કલ્પના કરે છે?

પ્ર. ૨.(અ) અનુવાદ કરો. (ગમે તે બે) **૦૮**

૧. अनल्पदग्धारिपुरानलोज्जवलैर्निजप्रतापैर्वलयं ज्वलद् भुवः।
प्रदक्षिणीकृत्य जयाय सृष्ट्या रराज नीराजनया स राजधः।।

૨. अयं दरिद्रो भवितेति वैधसीं लिपिं ललाटेऽर्थिजनस्य जाग्रतीम्।
मृषा न चक्रेऽल्पितकल्पपादपः प्रणीय दारिद्र्यदरिद्रतां नृपः।।

૩. स्वकेलिलेशस्मितनिर्जितेन्दुनो निजांशदृक्तर्जितपद्मसम्पदः।
अतद्वयीजित्वरसुन्दरान्तरे न तन्मुखस्य प्रतिमा चराचरे।।

૪. निमीलनभ्रंशजुषा दृशा भृशं विपीयं तं यस्त्रिदशीभिरर्जितः।
अमूस्तमभ्यासभरं विवृण्वते निमेषनिःस्वैरधुनापि लोचनैः।।

પ્ર. ૨.(બ) સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (કોઈ પણ એક) **૦૫**

૧. चतुर्दशत्वं कृतवान्कुतस्स्वयं न वेद्मि विद्यासु चतुर्दशस्वयम्।

૨. कुतः परं भव्यमहो महीयसी तदाननस्योपमितौ दरिद्रता।

પ્ર. ૩. 'नैषधचरितम्' સર્ગ-૧ને આધારે નળરાજાનું પાત્રાલેખન લખો. **૧૩**

અથવા

પ્ર. ૩. 'नैषधचरितम्' નો સાહિત્યપ્રકાર સ્પષ્ટ કરો. **૧૩**

પ્ર. ૪. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) **૧૪**

૧. કંડિનપુરવર્ણન.

૨. હંસની નળ તરફની પ્રત્યુપકારની ભાવના.

૩. દમયંતીનું પાત્રાલેખન.

૪. શ્રીહર્ષની વિદ્વત્તા.